

CIJENA lista: U preplati za čitavu god. K 36.—, za polugodište K 18.—, trojnjesceno K 9.—, mještečno K 3·60, u maloprodaji 12 fil. pojedini broj. OGLASI primaju se u upravi lista Trg Čuštoza 1.

HRVATSKI LIST

Izlaže svaki dan u 5 sati ujutro.

Pojedini IV.

Što će da bude?

Službeno saopćenje o posjetu zastupstva Jugoslavenskog kluba i Češkog svaza kod ministra-predsjednika veli, da su češki i jugoslavenski zastupnici upitali ministra-predsjednika, da li su njemačke građanske stranke u istinu predložile vladu zahtjeve, koji traže persecucije Jugoslavena i Čeha, i da li je ministar-predsjednik "sklon" da ih ispunji, valjda kao nagradu za to, što su u sadanjem trenutku ne samo njemačke gradjanske stranke, nego također stranke iz gospodsko zbornice otkazale prijestolju i državi vjernost... "U savezu s tim" pripominje, "Slovenski Narod" članak pod naslovom „Revolucija sitih“, u kojem veli: Pred nekoliko dana raspravljali smo u članku „Njemačka križ“ o razvoju austrijske njemačke politike, koja se neprestano sve to više okreće protiv Beču i postavlja državu pred alternativu, da moći ili ostati vlasništvo Nijemaca ili pak računati s njemačkim neprijateljstvom. Dogadaji zadnjih dana karakteristično potvrđuju te tvrdnje. U njemačkom tabornim kipi, i iz kojih, u kojem kuhaju njemački političari svoje bijesničko, zaudaraju otrovnii plinovi. Austrija je država, koja je bila odsekada pod njemačkom vlašću. Njemački birokrati, njemački Vojskarat, njemački poduzetnici, njemački generali komanduju sve. Covjek bi mislio, taj je gospoda ipak biti zadovoljna s tim što imaju. Ali u Austriji ide sve ntopako. Drugdje se bune gladni i bespravni, tu pak siti i privilegovani. Politički presito ujemanstvo pripravlja pravu praveatu revoluciju proti državi. Na sve je spomenuta vrijedno, da pri toj bunii nosi zastavu tajni savjetnik i penzionirani generali gospodarske zbornice, i da ujek vijerni Tirolci i Solnogradnjani odlučuju, da li ne bi valjalo moliti, da ih anektuje Bavarska! Sita i otpočinuta gospoda gospodsko zbornice posta avantgarda bojovnog ujemanstva, te pripravlja demonstracije radi odlaska grofa Czernina. Proljekom su napere demonstracije te gospode, koji svima četrinju iz državne zdjele, nije teško pogoditi. Većina njih uživa osim državnih plaća i penzija također dobitke raznih ratnoodbiljarskih poduzeća. Zato nije čudo, ako se bjute na svaki pokusaj, koji bi vodio monarkiju u miru. Takođavam ustavnai i srednja stranica odlučiće podati u zbornicu oštru interpelaciju radi odstupa grofa Czernina, koja bi imala omogućiti, da u posebnoj debati demonstriraju za „naturazdajljiv“ savez sa Njemačkom i proti onim faktorima, koji su minijenu, da vrijeđi ono starinsko državničko načelo „satus rei publicae suprema lex esto“ (dobro države nek bude najvišim zakonom) prije svega za vlastitu državu. Te dvije stranke čine većinu zbornice te zahtijevaše od predsjednika kneza Windischgrätz, da odnosi nazove demisije. Knez Windischgrätz, u sporazumku s desnicom gospodarske luke, otklonio je taj zahtjev. Knez Windischgrätz, koji pripada takozvanoj „Karlovu struci“, izvodio je iz fronta gornjih dviju skupina konzervativaca, te je dne 23. o. m. podao demisiju. Gornje dvije stranke dobile su u parlamentarnom žargonu novo zajedničko ime „Wilhelmspartei“ (Vilimova stranka). Sa velikom napetošću očekuju politički krugovi carevu odluku gde demisije Windischgrätz. Prevladjuje mišljenje, da se car neće pokoriti terorizmu buntovnih senatora.

U taboru njemačkih zastupnika dnevno prevladjuje najradikalija taktika. Većina zastupnika već je danas pridobljena za devizu, koju je gradački načelnik prvi izrekao, te se postavlja u oštar otpor proti dosadanju načelniku saveza njemačko-nacionalnih stranaka, Waldneru, koji zastupa mnijenje, da ne ide javno navijestiti rat državi... Seidler neka se podvrgne njemačkom ultimatumu ili neka izgine. Ministar je predsjednik u najvećoj stici. Pomirio bi se rado sa svojim starim saveznicima, i kao svaka vlast, jeste također Seidlerova pripravljena potpisati mirovni ugovor s nezasitnim njemačkim radikalizmom na češkoj i jugoslavenskoj koži. Osobito se radi o našoj jugoslavenskoj koži. Alpinisti Nijemci zahtijevaju najoštrije represalije proti našem narodnom gibanju. Radi toga je predsjedništvo Češkoga svaza i Jugoslavenskog kluba opomenuo ministra-predsjednika, neka pazi, prije negoli konačno pristane na zahtjeve alpinskih Nijemaca. Konferencija je bila veoma življana, osobito radi energičnog nastupa glavnog gornjika zajedničke deputacije dr. Korošeca. Tu su Jugoslaveni i Česi vadi otvoreno kazali, da u slučaju novih persecucija njihovih rođaka nema za njih parlament nikakvog značenja više. Ako državni sajor ne može zaprijeći progona, njegov je opstanak u pogibelji. Našom čašću i krvju austrijski se parlament niti može a niti smije zaštititi. Njemačka izvešta vele, da je unutarnjo-politička kriza u punom razvijetu, te da se može računati sa demisijom Seidlerovog kabineta. Car daje već pozvao k sebi više vođa političara, da se s njima posavjetuje, kako bi bilo moguće uređiti prilike u parlamentu. Car da nije

voljan prihvati demisije kneza Windischgrätz. To bi značilo da osudjuje revolučiju većine gospodske zbornice. Na drugoj se strani tvrdi, da jako uplivni njemački krugovi sa svim nastojanjem nastavljaju svoj rad oko posvemašnjeg radikalizovanja državne uprave u smislu njemačkih zahtjeva. Kriza postaje iz dana u dan očiti i u njenom znaku započinje u utorak proljetno sastojanje carevinskog vijeća uz burne debate. Propuknula je revolucija sitih i privilegovanih proti glednjima i potlačenim. Austrija je u potu o jednu specijalitetu bogatija, završava „Slovenski Narod“.

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

B eč, 27 (D. u.) Službeno se javlja: Na jugoistoku ograničeno je nepovoljno vrijeme bojnu djelatnost. — Poglavnica generalnog stožera.

Njemački.

B eč, 27 (D. u.) Iz velikog se glavnog stanja službeno javlja: Zapadno bojište: Sjeverno od Wytschaete prodriši smo sve do južnog ruba od Fromelleja. Francuske i engleske su divizije uzalud potušale preoteti naš opet brdo Kemmel. Navale poduzele u jutro na front od Dikke-Bišča do Lokeru, u večernim satovima iz prešljela Lockera do zapadno Drauvelter skršlje su se uz teške gubitke u našoj paljbi. Tamo, gdje je neprijatelj stigao do naših linija, podlegao je u boju iz bliza. Sjeverozapadno od Mervillea, na južnom briježu Lyse i kod Givenchy izjalovili su se sunce neprijatelja. Između Scarpe i Somme izvidnički okršaj. Južno od Somme izkravili su se Francuzi mnogostrukim jurišanjem kod i južno Villers-Bretonneux. Iza kako su se razbili lutajući napadaju uz i sjeverno od Šume Hangard, sakupilo je poslije podne jakе sile, u prvom redu Marokance, te obnovio napadaju proti Šumi Hangard i proti potoku Luce. Više puta opevorani, jatkom loptičkom paljbi pripravljeni počušaj, da probliju našu liniju, izjalovise se. Iz vlasilite odluke nastupila su pješačka odjeljenja s obje strane potoka Luce na navalu, pročistila su nekoliko gušezda strojnih pušaka te su zarobili kod toga Francuza. Na ostaloj fronti ništa znamenitoga. — Istok: Finska: Pokušaji neprijatelja, da probije naše linije kod Lahti u smjeru na istok, izjalovise se. — Ludendorff.

* Francuski izvještaj od 26. travnja na večer: Naše su čete poduzele danas prije podne protuavalu na njemačke linije od Villers Bretonneux do potoka Luce. Unatoč lufom otporu znatnog neprijateljskog sile, usredotočenih na tom mjestu, uspjelo je manja da preohmemo neprijatelju velik dio područja, što nam je bio uzeo dan prije. Južno od Villers Bretonneux osvojili smo spomenik te smo provlili u Šumu Hangard-en-Santere i osvojili zapadni dio sela. Bitka, koja je potrajala sav dan te jošte traje, bila je izvanredno ogorčena. Nijemci su nam kušali uz svaku ciljenu oteti stečeno područje, unatoč teškim gubicima, što ih je kod svakog juriša zadržala naša vatra. Osobito u sjevernom djelu Hangarske Šume bacili su Nijenici sedam puta svoje jurišne bataljune na nas, a da im nije uspjelo uzdrmati junačkih naših četa. Isto tako ogorčen bila je boj u selu Hangard, koje je dva puta promijenilo gospodara. Na južnom briježu Luce osvojili smo vinograd te ga održali unatoč naprezanju neprijatelja, da nam ga preotme. Na desnom briježu Moze i na Hartmannsweilerkopfu privremena topnička paljba.

* Engleski izvještaj od 26. travnja na večer: Sjeverno od Lyse traje bitka velikom žestinom na čitavoj fronti od Dranetra sve do kanala Ypern—Comines. Neprijatelj je svoju jučerašnju navalu poduzeo sa velikim silama. Navalilo je 9 neprijateljskih divizija. Jutros rano poduzele su Francuzi i Englez protunavalu. Iz početka im je uspjelo nešto uznapredovati te dopremiti nekoliko zarobljenika, ali kasnije je neprijatelj obnovio svoje navele, te je svoje navele uperio osobitom tvrdokornošću protiv položaja saveznika od Lure do La Clytte i s obje strane kanala Ypern—Comines. U blizini La Clytte i Scherpenberga odoljeli smo svim neprijateljskim navalama. Iza ljudog boja, u tijeku kojih smo suzbili čitav niz odlučnih navalnih neprijatelja uz teške gubitke za njega, uspjelo je neprijatelju da naše linije potisne nešto natrag u smjeru na Lure. Na obim stranama kanala Ypern—Comines uspjelo je neprijatelju također nešto uznapredovati. Jutros rano navalile su francuske i engleske čete na neprijateljske položaje južno od Somme, kod užvisine Hangard i kod Hangardske Šume. Na nekoj smo mjestima pomaknuli naše položaje unaprijed. Na ostaloj je fronti položaj nepromijenjen.

* O miru sa Rumunjskom. Brzovljaju iz Beča od 26. t. m.: Ministar vanjskih posala barun Burian i državni tajnik von Kühlmann oputovali su na večer u Bukarešt. U pratnji baruna Buriana nalazi se poslanik barun Mittag i poslanik grof Colloredo. — Bivši rumunjski ministar-predsjednik, Bratianu, izrekao je nedavno prigodom sastanka njegove stranke govor, u kojem je medju ostalim kazao: Imajte povjerenja do mene. Mi ćemo biti oni, koji ćemo voditi povećanu Rumunjsku iz rata kod sklapanja sveopćeg mira. Ja imadem za to sigurnih izgleda.

* Njemački državni tajnik — još uvijek bolestan! Dopisni ured javlja iz Beča od 26. t. m.: Njemački državni tajnik dr. von Kühlmann stigao je jutros u Beč, na svom putovanju u Bukarešt. Pošto je dr. von Kühlmann ležao još prije nekoliko dana bolestan u krevetu, te je nastupio putovanje još ne potpunoma oporavljen, nije mogao danas radi svog slabog stanja doći k caru na audijenciju i na ručak, na koji ga je car pozvao. Državni tajnik će se na svom povratku ustaviti u Beču, te će tom prilikom biti primljen od cara, da se zahvali za redove, podijeljene mu od Njeg. Veličanstva. Dr. von Kühlmann, koji putuje danas zajedno sa ministrom vanjskih posala Burianom u Bukarešt, ostao je preko dana kod njemačkog poklisaštva, gdje je ručao s ministrom vanjskih posala, s kojim je za tim vjećao.

* Stejeroki je pok. Jindřich odbor prihvatio 26. t. m. odluku protiv jugoslavenske države, pošlo ona ugrožava opstanak monarhije. Na koji način, o tome ne govori odluka. Bijedjenje, kleverte i demunjantsvo — bez toga nemaju regbi njemačke nacionalističke odluke!

* Gospodarski ugovor sa Ukrajinom bio je, kako javlja dopisni ured, potpisani u Kijevu 23. t. m. * Kazneni postupak protiv Lihnovskog. Gospodarska je kuća pristala uz predlog državnog odvjetnika, koji je zamolio, e bi se mu dopustio kazneni postupak protiv bivšeg njemačkog poklisaštva u Londonu, kneza Lihnovskog.

* Oper Wekerle. Večernji listovi javljaju iz Budimpešte, da se smatra vjerojatnim, eće Wekerle biti ponovno povjeren sastav kabinet.

Poličke vijesti.

Napetost između Njemačke i Nizozemske.

Radi koncesija, što ih je Nizozemska učinila vlastima sporazuma, traži Njemačka od Nizozemske odštete gospodarske naravi. Da se postigne sporazum u tim važnim pitanjima, započela su pred nekoliko sedmica pregovaranja u Berlinu, koja međutim nijesu imala nikakva uspjeha, te su se ovih dana privremeno prekinula. Radi toga vlada u Nizozemskoj velika uzbudjenost, a zastupnici različitih stranaka zatražili u parlamentu iscrpljivih objašnjenja o položaju, o kojem su nekoji listovi čak i javili, da je kritičan. — Eto najnovije vijesti: Javljaju iz Haaga: U sjednici druge komore izjavio je predsjednik druge komore, Loudon, da je komori poznato, e se poteškoće kod pregovaranja odnose na pitanje pjesaka i kremana. Pregovaranja nijesu uzela bezuvjetno nepovoljan razvoj; ali vlasta si je svjesna o zbiljnosti položaja. Komora je za tim obdržavala tajnu sjednicu. — Nizozemska dopisni ured javlja, da nije isključeno, da će se radi sadašnjih okolnosti obustaviti vojnički dopusti. Međutim je činjenica, e se nijesu poduzele dalekosežne vojničke mјere, što opravdava mišljenje, da politički položaj nije bežnadan. — Daljnja vijest istog ureda javlja, da su bili zabranjeni svijetnički dopusti. — Nizozemska brzovljavna agencija javlja iz Haaga: 26. t. m. u 4 sata popodne saopćio je predsjednik druge komore žurnalista, koji su čekali na vijesti, da se sjednica neće više otvoriti. Kuća se je odgodila do utorka popodne. — Položaj je prema tome još ujek zamršen, a poteškoće imade u glavnom radi toga, što antanta, neće da dozvoli Nizozemskoj prevoz pjesaka i kremana. — Nizozemska brzovljavna agentura javlja iz Haaga: 26. t. m. u 4 sata popodne saopćio je predsjednik druge komore žurnalista, koji su čekali na vijesti, da se sjednica neće više otvoriti. Kuća se je odgodila do utorka popodne. — Položaj je prema tome još ujek zamršen, a poteškoće imade u glavnom radi toga, što antanta, neće da dozvoli Nizozemskoj prevoz pjesaka i kremana. — Nizozemska brzovljavna agentura javlja iz Haaga: 26. t. m. u 4 sata popodne saopćio je predsjednik druge komore žurnalista, koji su čekali na vijesti, da se sjednica neće više otvoriti. Kuća se je odgodila do utorka popodne. — Položaj je prema tome još ujek zamršen, a poteškoće imade u glavnom radi toga, što antanta, neće da dozvoli Nizozemskoj prevoz pjesaka i kremana. — Nizozemska brzovljavna agentura javlja iz Haaga: 26. t. m. u 4 sata popodne saopćio je predsjednik druge komore žurnalista, koji su čekali na vijesti, da se sjednica neće više otvoriti. Kuća se je odgodila do utorka popodne. — Položaj je prema tome još ujek zamršen, a poteškoće imade u glavnom radi toga, što antanta, neće da dozvoli Nizozemskoj prevoz pjesaka i kremana. — Nizozemska brzovljavna agentura javlja iz Haaga: 26. t. m. u 4 sata popodne saopćio je predsjednik druge komore žurnalista, koji su čekali na vijesti, da se sjednica neće više otvoriti. Kuća se je odgodila do utorka popodne. — Položaj je prema tome još ujek zamršen, a poteškoće imade u glavnom radi toga, što antanta, neće da dozvoli Nizozemskoj prevoz pjesaka i kremana. — Nizozemska brzovljavna agentura javlja iz Haaga: 26. t. m. u 4 sata popodne saopćio je predsjednik druge komore žurnalista, koji su čekali na vijesti, da se sjednica neće više otvoriti. Kuća se je odgodila do utorka popodne. — Položaj je prema tome još ujek zamršen, a poteškoće imade u glavnom radi toga, što antanta, neće da dozvoli Nizozemskoj prevoz pjesaka i kremana. — Nizozemska brzovljavna agentura javlja iz Haaga: 26. t. m. u 4 sata popodne saopćio je predsjednik druge komore žurnalista, koji su čekali na vijesti, da se sjednica neće više otvoriti. Kuća se je odgodila do utorka popodne. — Položaj je prema tome još ujek zamršen, a poteškoće imade u glavnom radi toga, što antanta, neće da dozvoli Nizozemskoj prevoz pjesaka i kremana. — Nizozemska brzovljavna agentura javlja iz Haaga: 26. t. m. u 4 sata popodne saopćio je predsjednik druge komore žurnalista, koji su čekali na vijesti, da se sjednica neće više otvoriti. Kuća se je odgodila do utorka popodne. — Položaj je prema tome još ujek zamršen, a poteškoće imade u glavnom radi toga, što antanta, neće da dozvoli Nizozemskoj prevoz pjesaka i kremana. — Nizozemska brzovljavna agentura javlja iz Haaga: 26. t. m. u 4 sata popodne saopćio je predsjednik druge komore žurnalista, koji su čekali na vijesti, da se sjednica neće više otvoriti. Kuća se je odgodila do utorka popodne. — Položaj je prema tome još ujek zamršen, a poteškoće imade u glavnom radi toga, što antanta, neće da dozvoli Nizozemskoj prevoz pjesaka i kremana. — Nizozemska brzovljavna agentura javlja iz Haaga: 26. t. m. u 4 sata popodne saopćio je predsjednik druge komore žurnalista, koji su čekali na vijesti, da se sjednica neće više otvoriti. Kuća se je odgodila do utorka popodne. — Položaj je prema tome još ujek zamršen, a poteškoće imade u glavnom radi toga, što antanta, neće da dozvoli Nizozemskoj prevoz pjesaka i kremana. — Nizozemska brzovljavna agentura javlja iz Haaga: 26. t. m. u 4 sata popodne saopćio je predsjednik druge komore žurnalista, koji su čekali na vijesti, da se sjednica neće više otvoriti. Kuća se je odgodila do utorka popodne. — Položaj je prema tome još ujek zamršen, a poteškoće imade u glavnom radi toga, što antanta, neće da dozvoli Nizozemskoj prevoz pjesaka i kremana. — Nizozemska brzovljavna agentura javlja iz Haaga: 26. t. m. u 4 sata popodne saopćio je predsjednik druge komore žurnalista, koji su čekali na vijesti, da se sjednica neće više otvoriti. Kuća se je odgodila do utorka popodne. — Položaj je prema tome još ujek zamršen, a poteškoće imade u glavnom radi toga, što antanta, neće da dozvoli Nizozemskoj prevoz pjesaka i kremana. — Nizozemska brzovljavna agentura javlja iz Haaga: 26. t. m. u 4 sata popodne saopćio je predsjednik druge komore žurnalista, koji su čekali na vijesti, da se sjednica neće više otvoriti. Kuća se je odgodila do utorka popodne. — Položaj je prema tome još ujek zamršen, a poteškoće imade

и във външната
съдебна ед. във
външната съдебна
съдебна ед. във
външната съдебна
съдебна ед. във
външната съдебна
съдебна ед. във
външната съдебна

卷之三

Հ այլիսյօնի առելպատճեն ունի 0 °
Շ համար այսպիս աշխատավոր է այս հո-
մանակը քաղաքացիութեան անձնագիրը և
անձնագիրը կազմութեան ամենալավ է այս հո-
մանակը պահպան ապահով առաջարկ է այս հո-
մանակը պահպան ապահով առաջարկ է այս հո-

4. *Leucostoma* - *Myxidium* *infusibile* *Winnertzii*
5. *Leucostoma* - *Myxidium* *myxidium* *Thomasseti*
6. *Leucostoma* - *Myxidium* *myxidium* *Thomasseti*
7. *Leucostoma* - *Myxidium* *myxidium* *Thomasseti*

Iz slavenskog svijeta.

Iz Slovénije. Kako javljaju slovenski listovi, došlo je žadniji dan u Ljubljani do ozbiljnih nemira. Gradjanstvo je prizredilo više demonstracija radi nestasice i lošeg razdruživanja živeža. C. kr. redarstveno tajnateljstvo u Ljubljani izdalo je danom 24. travnja 1918. ovu naredbu. Obzirom na postojeće "odnošaje" naređuje se slijedeće:
1. Sakupljanje ljudi na ulici i u javnim lokalima jestе zabranjeno. 2. Bez važnoga uzroka ne smije nitko,iza 8 sati na večer, da ostavi svoju kuću. Tko bi bez važnog uzroka ostavio kuću, i osobito ako je to gospodar obitelji, ili onaj, koji je obitelji na čelu, te ne zaustavlja po mogućnosti obiteljskih članova kod kuće, krivac je prekršaja po § 281. k. z. 3. Kućna (dvorišna) vrata imaju se zatvarati u 8 sati na večer te moraju ostati zatvorena do 6 sati u jutro. Otvarati se smiju samo u skrajno nužnim slučajevima. Za točno ispunjavanje naredbe osobno je odgovoran kućni gospodar, dotično njegov načelnik. Gostionci, kavarnici i uopće sve javne lokale treba zatvarati u 9 sati na večer, te ih se ne smije otvarati prije 6 ujutro. Za točno ispunjenje naredbe odgovoran je vlasnik obrtne dozvole, dotično tog javnog lokala. Kršenje predpisā pod t. 2. kazniti će, miljene oblasti po § 382. k. z. zatvorom do mjeseca dana, prekršaje pak pod t. 1., 3. i 4. političke oblasti prema mjerodavnim zakonitim ustanovama. — Načelnik je Ljubljane, dr. Tayčar, sazvao 25. o. mј. u 6 sati na večer izvanrednu sjednicu, u kojoj se raspravljalo o nadoknadbi trošaka oučima, čiji je imetak bio prigodom demonstracija oštetešen, te o potrebi, da se osobito nafti sstromašnjim slojevima priskrbi živežu.

Predlog češkog poslanika. Češki članci i
prepuštuju (mi to priopćujemo iz „Venkovac“) pred-
log češkog poslanika k. c. carskog naredbi o raširenju
vojne dužnosti. „Venkovac“ piše: Na temelju za-
ključka Češtoga svazava sa svim članovima vojničkog
odbora podao je poslanik Kalina na sjednici od 23.
o mja. ovaj iskaz: Bilo mi je povjerenje da u vijeće
Češtoga svazaa daleko u imenju poslanika češtoga
naroda spodnji predlog: „Građkoj narodnoj skupštini
dne 1. svibnja 1915. godine z. broj 108, konvencijeni
zakona od dne 6. lipnja 1886. godine za vrijeme 1905. gleda
dohranaštva za kraljevstva i županije kastupljeni u
četvrtinskom vijeću, izuzevši Tirolj i Vojvodinu, neka
se dozvoli odobrenje. U Beču, 23. travnja 1918. Ka-
linac: Ante Nemeć, Halbergmann, Janović, Prošek
Exner, dr. Vit, Navratil, Bradač, dr. Šubrt, Vojta,
K. obrazložbi predloga podajemo otvarljavajući zahtjev,
mekaj se priloži k časniku o današnjoj sjednici
odborat. Predlog svih poslanika češtoga naroda, tičući
se carske načerbe o raširenju dužnosti na mlađevce od
43—50 godina, i jeste zajednički u svečanom protestu
cijelog naroda, svih njegovihi muževa i žena! proti:
1. ubijatičkom ratu uopće, koje s beskrajnim žrtvama
vase cijelog čovječanstva na krviti i nimetku i hoće, da
izravn na sporove naroda i država samo krvlj u i žel-
ljezom; 2. proti militarizmu, koji ovlađan absolutističkom
voljom vladara zaštitnjo je slobodnu volju
ptukaj i naroda i njihovo i pravo na samobrđenje;
3. proti vojničkoj strahovladi kod nas, koja je, pris-
svojivši sve vrste pučanstva od djeteta sve do starca
povojničila sve muževje i žene, od stražnika do uče-
njaka, otudjila ih njihovom vlastitom izvaniju i pri-
sili ih protiv njihove volje, da suradjuju pri uništa-
vajućem radu za uništanje svih proizvodnih ruku i

zreda, koji duševno radi; 4. proti tehu i vodstvu vojničke organizacije kod nas, koja se postavila užbe germanizacije i madzarizacije; 5. predlog naš ujedno protiv absolutističkog činu, kojim je la izdana carska naredba od dne 1. svibnja 1915.

otuštavno, i bez parlamenta, i ako jeste trajnim
sterećenjem državne BiH u fakultetu pominje-
nog zakona o ratnim dužnostima¹ 6. jesti prot-
stom proti svakom ugovaranju s dualizmom i proti
srpskoj narodbi, na kojoj se dogovorila apsolutistička
engelskova Vladā i Štaklerskoga vladosti filadelfijske
garde bez zakonodavnih činitelja i bez preslu-
nja izabranih zastupnika puk je 7. proti neobič-
nju vladini obecanju, s kojima se pri pretresivanju
koga bl ratim dužnostima svećano bilo obećavati
da se strahama vlaste, da ne će godišta od 43 do
50 dina vi iz kakve okolnosti biste nečeta u djelatnosti
jnjeku službi, a osobito ne u službi na bojištu i
bojnički crti; 8. proti sustavnom prijavljivanju i per-
secucijanju, kojima je za vrijeme rata cijeli naš narod
o izdan na milost i nemilost; 9. preuglogom titki
otestuje češki puk proti spletkama tajne diplome,
kojom vladaju nepoznati neodgovortni činitelji i
joim upravlja privilegovana kast, te siluje slobodnu
lju narodu, koja kliče za pravdu sumodređenja;
10. protestom proti svim aneksionističkim mušigama
svakom miru i nasilju; 11. jeste protstom i
zbom proti sustavnom poklopavanju moralnih sila
roda, proti uništenju svih gospodarskih vrijednosti
rođaju i mire i proti takom štetnom tržanju ljudi-

og materijala; proti pohodjenju naših zemalja, ne-
estanju rekvizitima i kontribucijama; plajgovitom
pohodjenju naših zemalja, koje su u pravom službu
čeli bili žrtve cijele monarhije, a čije stanovništvo
posljednjely se a po dvjekratnog grada Pragu
gladom i nestanićom; 12. jeste ograničenjem
českih zemalja proti pokusajima blivog ministra Izvalj-
ili posuli, da ili zauzme proti politici zaštitnika
češkog naroda; 13. predlog je naš op-
čitim i protestnim svim teško zadisnuti skupiti do-
obranac, uslikoviti žetu, utvrditi slobodu, proti ne-
konitom bespravju, te je je bilo učinjeno na svu
voj gradjanskoj slobodi, proti bježnici u tisuća,
ja bijaše, jeste i bit će posljednjom sveđu točki.
Predlog naš jest također sedmoglavini i zajed-
čki iskazom vašeglog naroda, da je češko-slo-
venski narod spremni, da u budućnosti sam odlučuje
životu i dobru svojih pripadnika po svojim za-
lujim zaštitnicima, i da naš narod u prvom
dru sve njegove žene — čezne za općenitiju pre-
dictum mirom, koji jedini može da svim narodima
ponese slobodu, slobodnost, a vašeglog čovje-
činstvu pravednost, da možemo živjeti slobodnimi ži-
dom u savežu slobodnih naroda i slobodnog puka,
oji bi bez sile hlača i krvi hlašio sve sporove
nedju narodima i postao time zaštitom srće i bla-
biti vašeg budućeg oslobođenog čovječanstva.
Beču, 23. travnja 1918. Ant. Kalina i drugovi.

Slavenski broj evi „Kraj“ (Poznanijski Kraj) izdao je već peti broj svojih slavenskih, informativnih radnja, o kojima je već bilo govora u našem članku. Taj peti broj ješće zapravo služi dio prethodnog četvrtog broja, te je posvećen plemenu srpskoj vlastskom, a započinje očijenjivanjem literarijno-povjesničkog pokreta. Slijedeći studij o „načinu načelnosti“ hrvatskome (P. Peradović), mali izbor iz hrvatskog jesništva (Peradović, Krnjević, Tresić, Ravičić), regledaju karakterističku mladju srpsku literaturu, a ujda slijedi nekoliko sličnih radnja, u kojima je izrađeno mnogo zanimljivog, dobrog, ozbiljnog i značajnog, što se može i, što je potrebljano kroz srpsko-hrvatskog narodu, u njegovim gospodarskim današnjom životu, o njegovim učesnicama u svjetskom napretku, na izobrazbi, umjetnosti, organizaciji i propagandici. Znamenito je, u tom pogledu da ga je likom biskupa Strossmayera, nekoličko današnjih, iz Zagreba, iz Dalmacije, iz Zadra, a i Duvrovnika, „dalmatinski Metaka“, o srpskom, našem, eposu, i o cijelovitom značenju srpskih naših pjesama, ogromak iz znamenitog historičara hrvatskog Fr. Račkog, i zagrebačke akademije, slike srpsko-ugarske granice, mali pregled srpsko-hrvatske likovne umjetnosti, o sirom razvoju sokolske misli, među Srbinima i Hrvatima, o interesu za turizmiku u tim jugoslavenskim zemljama itd. Osim toga ste tu radnja o poljskim auktorima, koji su u povezici s životom srpsko-hrvatskog, a zaključne tri radnje u još najaktuellerije! Misao jedinstva južnih Slavena

Srbobirvati i Cesi (o srdačnom bliskom odnosaju kulturnih sticima u prošlosti i sadašnjosti), poljske literature i o temama štajsko-hrvatskim. Uredništvo obećaje, da će neke iz dojdućih brova posvetiti specijalno črnogorskim Srbinima. Na ovom mjestu želimo istaći da je u ovoj džepi napisan i odgovor na pitanje o vlasništvenim pravima na Crnim morem, „Jutjgoških vlasti“ s koga počelo je dorađivanje Madžarskog smotrača, Uj Németzedék“ (odnosno tada svojim najnovijem vabnjem) članak u podnaslovom „Jugoslavenska i njenopoljašnja politika“, u kojem prikazuje se politiku emigracije i domaćinstva (toga praktično! Na tom kraju je članak u prenosu „Mandlovi knjizišni Die Habsburger und die westlichen Fragen“ (Wien 1918) iznosio: Članovi Ju-
goslavenskog odbora: Predsjednik: Dr. Ante Trumbić. Članovi: Paško Baburica: predsjednik

Jugoslavenske narodne obratne", Valparaiso —
ovo Banjanin; nekadašnji član "sabora" jugatskog
arlamenta, publicista. — Dr. Biankini: liječnik,
redsjednik Jugosl. komite-a u Chicagoju. — Dr.
vo de Giulli: gradski vijećnik u Dubrovniku.

Dr. Julije Gazzari: advokat u Sibensku, gradski iječnik. — Dr. Gustav Gregorin: advokat u Trstu, član goričkog gradiskog pokrajinskog sabora i vijećnika. — Rever don Niko Gršković: katolički svećenik iz Vrbnika, predsjednik hrvatske lige u Clevelandu. — Dr. Hinko Hinković: advokat, neadašnji član sabora i bugarskog parlamenta, — Milan uj. Matjašević: prednikočački načelnik jedinstvenog zagrebačkog županije Međimurje, župan Dr. Miće Mićić: advokat, gradski zastupnik u Dubrovniku, — Vjekoslav uj. Minović: klasnik rukopisa u Šili, Dalmatinac, — Dr. Stanko Patičnjak: član sabora i bugarskog parlamenta, — Stojan Pečić: srpski zastupnik i bivši ministar, — Dr. Mihajlo Pupin: naučenjak i rodom iz Pančeva, profesor Columbia University, predsjednik srpskog društva „Sloga“, — Dr. Milan Srškić: član bosansko-gusabčića, Dr. Nikola Stojanović: član bosansko-gusabčića, Dr. Dinko Trinajstić: član istarskog sabora, — Dušan Vasiljević: sindikat u Mostaru, predsjednik hrvatske narodne organizacije, — Dr. Bogumili Vošnjak: bivši docent, zagrebačke univerziteta, — Dr. Niko Županić: činovnik narodnog muzeja u Kotorjskoj. — Josip uj. Češek: član

Još e nápadaju Englezové na Zeebrugge, Ostende na belgijskoj obali.

Zeebrugge i Ostende su, odvaj, važna, uporišta njemačkih pukovnija na belgijskoj obali. Englezi su radili topa pomoću, da zatvorenaze u ove luke potopljenim sibecanjima nastavljenim brodovima. Ovaj put dužeči javlja službeni izvještaj, od 25. t. m. medju ostalim još ovo: Izvještaj o našim ljudima na Zeebrugge veli, da su oba stare krstačice „Intrepid“ i „Hilgenia“, koje su se tijeko na ukalem na obali stavljene na suho, na takav način, da leži jedna zapadno, a druga istočno od kanala, tako namještene, da tvore zajedno jedan „M“. Izvještaj dodaje, da je kanal po svoj prilici uspješno izvoren. — Wolffov uređ upozoruje na izvještaje njemačkog generalnog stožera. — Wolffov uređjavlja: Bojevi za Zeebrugge i Ostende predstavljaju veći više slijajan uspjeh našeg oružja protiv engleskom bombardiraju, provedenom i pripravljenom svim sredstvima u svrhu iskrcaanja četa i izatvora naših luka. Naša se je sjajna obrana proslavila. Čitava obalna je artillerija bila palarišvana, čim se nije spazio prvi brod. Doduše omiljena je magla, što ju je neprijatelj do sada još ne doživljenom opsegu stvorio, bila tako guta, da se moglo vidjeti samo na nekoliko stotina metara. Uz dane okolnosti bilo je doduše

moguce, jer se računalo sa zapornom navatom, spoziti zatvoru pred ulaz u luku, ali dobro gadjana i uspješna paljba naših baterija (postala je tek otad mogućom, kad su bili neprijateljski brodovi posve u blizini). Prema operacijskim kartama Engleza, koje smo našli, imali su ovi namjeru, da ublope tri zaporne brodove bitik pred pohodnom zatvoru. Neprijatelj je probio barikade pred Zelenigrde, iza kakor je valijski zatvorni našlo blokiranje gadjajući torpeda. Brod „Vindictive“, koji je preduzio uz valijski rub gata, nije mogao uslijed nagle biti spažen od naših teških obalnih baterija, što ga je toga hibgljivo u njegovatju. Topovima valjala i strojni, tako ih naiještene topovjutizeli su krstarcu na nišan, kad je preduzila, te su zadaći, prema izjavama zarobljenika, pomorskim vojnicima na brodu najteže i gubitke. Radnog togad je od zbara Englesa, što su namjeravati iskrcači, stiglo tek 40-50 metara u našu gate. Ovisno bilo utisak njeljutom objektu, zbilja sa snažnim pripravljenim obrambenim odijeljenjima, Vindictive je prepustila nejave, ali je njihovoj sudbinu, stečejoj na plavila, nidoskoranestala. Umagli, iža kakor je pretrpjela teške gubitete, Engleski zaporhi brodovju krstarcice ozajiskrcanje, i zastan protiv Ostende, bili su takodjere teškoj ošteteni. So našoj zapornoj paljbi, te su bili potopljeni, da ekbo izvani ulazu u luku kao što je ispred obale. Neprijatelj nije unatoč velikim krvavim gubitaka na ljudima i materijalu postigao svrhu, da naprijsta naših podmornica, neuporabljivajući Začudno na formu pothvatu jest jedino, što se je neprijatelj tek sada odlučio na takvo poduzeće, Što je posvoj brile i znak, da je na to bio prisiljen uskrajući muždili, taj očekivali uobičajenu vježbu, iako koliko ovakvi su bili, očekivali su i dalje.

Domáce vijesti

Meduljin za jugoslavensku deklaraciju. Na početku rata objavio je Meduljinij, Prezemanjura „čaopasnuja“ selo. Tamo se našlo najveće veleizdajnički i odvjetničko bilo (najviše odvedeno u najprije u Ljubljani, a onda u ljubljanski kašto); pa u internovanju konfisciranoj imovini. Kad oni, koji nama spominjavaju, idu u Vaš grad, kad oni, koji nama spominjavaju, idu u Vaš grad, ne mogu da se vratiti u njemačku privilegovana klasa, otkazuju svoju vjernost vladaru, i svojim rezolucijama priglašuju sve u Njemačkoj. Meduljin izražuje usno svoj patrijotizam i svoju vjernost prestolju i vladaru, kad svi muževi i žene pristaju uz jugoslavensku deklaraciju od 30. svibnja 1917. Izjavu je

tpisalo 254 muzeja, a 304 žene i dievoike. Potpisalo je
četu ženama sakuplje nase blizne dievoike Luca
došević, Milka Grakalic. Sa radošću gledamo
Međulin koji kao hrvatski pa tako i sada prednjiaci
narodnom radu. Isplaćivanje vojnjčkih petara i učenja pčinama
turač Kaysan i Montičello je kako nam se sluzi
nosappuje povjerenog gospodina Ante Zuccari, pred
stelju sv. Alturi, punišnica mrtvih i ujova slijednog
leta Postanskog saobratača; u vrijednosti Danom 20.
vrijedno je g. u vadija se od spisateljice Karlov
obraćajući se našim pisateljima i moćima. Naj
saotetina zomota i ipnaša jutroske Označa vrijednosti
čini moća, klobje se i predajujući Kapitulju ostalom
imenu ograničen je dan i godinu od otv.

otu **Milodanje** začinaju srednjim koju Isu-Pišl; ja Breko
trave našeg dinstalj položenju su sljedeći doprinosi:
djelo moš tiečan, i ja je Božje ježuš (Sv. sv Kuzma) kod
jekuša Šakupljav je , svotujec (K 450-54) i poslata
asoj upravi, sveseleći se jeduće mogla tako ojemo
praditi za osnivača našetinskoje i time joj pružiti
bitak, a kojeg nčovjek i može imati i kori najmanjeg
da za narodnu stvarju. Poštovanu Imena ihale
sjedniči dariovatelji, većinom li nečitljivo nemoguće
neha objelidahiti. Našoj rodoljutkinji požrtvom noj
ikupitičici, i kada ih hvalevri jednim latovateliima i kli-
mo: Živjeli! Njih jedna Šakupljajica bita na ugled
drugim i našim djevojkama i davioce i porođe iako
zadnje naše narodne okule, vna hristu i napredak
bole braće i budućih bojnovanih. Prigodno i vjeku
iša u Berseđu ig. i vam a b. Pana hrv i čaša: druge
esnom gospodjicom. Moći j omi u hristi i kćerkom
išpata. Jedstvileći ne žalimjom. Frane Jedretića, ro-
arstvenog nadzornika, bačava predložniku Niko Rajalić,
olskog starvijatella i tu. Berseđu Šakupljav se je za
Družbi Isu. Cilja i Metoda" svake od K 175
arovaše o Mladoženje (K 40); Strojko Jedretić K 10
nton Barković i Marija Franković, Karlović K 30
dijana Franković K 10; Gašpar Jeketić i supruga
Marija K 10; Ivan Gabrijeljic K 10; Niko Rajalić
upruga K 10; Julija Velčić K 5; Tom Galović K 1
ime Galović K 3; Petar Belančić K 1; Ivana Ap-
onija Škalamera K 10; Marija Galović Šuparić K 2
Marija Galović K 1; N. N. K 3; N. N. K 10; N. N.
Antonija Belapčić K 2; Ljubica, Ponizija, Ana
Vjekoslav Jedretić K 10. Živjeli mladoženje i bilo
stotinu dobrih časa, Evala kćerini latovima —
dalje polaze g. Antun Blažnik, vatrogasic K 4 —
a četiri sata službu N. N. polaze u tijevnu svotu
d K 1-60. Ukušno K 631-14, zadnji iska K 55-515-37
veukupno K 56.146-51. Naprijed ga i Št. Isredo

"Matica Hrvatska". Kao redovita izdanja Matica Hrvatske za godinu 1917. (III. kolo), izle su ovaj nizge: 1. Knjiga "Pavle Čiča Živio i pjesma ička djeti" u Franje Markovića Str. 239 ilustrovano (8 slika) i fotografirao prof. Dr. Szabó Zoltána u "Kirjihona" monografija na zivu i obrazu nekoga hrvatskoga pjesnika i filozofa Matica u rukopisu Izdavačkoj tvrtki o Cetru i priče i zapadu Bosne. U deset prilagođenaka, koertanju i upotpuniti poveljom knjizi Život i običaj u sreću i dušu naše vrijeme u Hrvatskoj i zapadnoj Bosni. Istočnoj i

Dri koncua meduza

Pula, dne 27. travnja 1918.

Prvič spominjem go teđnu. Jeda poznačajnijeršav svr
kratak plodni ili neplodni vek u koj drugih sloboda
idejnosti, tako je već kognitivno dobro. Ida, jed
nedeljom ili ponedeljkom objekt razvija se i do
vedjene dana, odnosi nekako i postavlja svoje
opet novomre. Isklan je koldruži. U jednoj su
lepi, sveti, veseli, u drugom su opet pobjeđeni, t
ili sve isčeza, i mi, osećamo šamio, da je ne
pedna, koji je brojio sedam dana. Ovdje vidimo
kakav intenzivni dogradnji, i to kojem se neštovniš
voli, ali ipak tom sestruko. Rešenje koji se ju
taj dograditi pesio! Ubogi teđan! Iz samlosti pos
ćemo mu ovog puta nešto prostora u našem
da barem ovekovećimo njegovu uspomenu
kasnijim pokolenjima, ostavši još kako va, postav
sliku jednog teđna iz godine 1918, kada je
uključio još i prošetnog dana, baš negdje maj
Početak teđna. beše oblačan, tmuran... Na
zasejalo mlado sunce, syanuli su lepi proljetni
u guštarima uz plit, u vrtovima za Kućom i sv
gde je išantio nešto zelenila, svečasni idilična, zap
su mladi, nikađ ne vežbani, bdičetanti i svoje iprolj
pesine, zvučnije i krasnije od svih simfonijskih
cerata na svetu; da pače svi najlepši koncerti
savremenijih umetnika, izgledaju, usporedimo i
koncertima u guštari, vrtu i šumu, kao stara n
zana i ebojadisana uvenula, babetina prema šest

godишnjem, mlađom, prijateljem, devojčetom
i prijateljicom, teđna, koji, baš, što stoji, za-
na, svom putu u zahvalju, desig, sen, slučajevi i ti
slučajeva, o kojima je baš, što da vam, pričam,

opradjena iz zaklade Dušana Kotufa za godinu 19
3. Josip Kostor Milje. Pričevanje, Str. 1
4. Dr. Fran Bubanjević. Slike iz Kemi
Str. 240. Ilustrovano sa 57 slik. Nagradjeno
zaklade Ivana Nep. Draskovica za godinu 1916.

Ova izdanja za godinu 1917. (III. kolo) od
knige dobivaju članovi, prinosnici za K. B.,
čega otpada K. 6.— za članarinu, a 2' K. za otpre-
postarinu, u inicijalnoj troskova. Uvez za
celiri knjige i ikola zapada K. 7.—. Kako se
toga razabire, izdala je M. H. ožujka godine 1919.
četiri ljepe knjige, te je dužnost svakog podružn-
ca se, kod iste učlani. Ne bi smio izostati nije
nas radnik i mladinač, da od intelektualne
govorimo. Uz nisku učenju, od K. 8.— u računa
poštariju, dobije se 14 poučne i zabavne knj-
ige. Prava je g. i s. a. u. Cenice br. 2, pri
članove svaki radni dan od 5—7 sati popodne,
sto i dr. i y o Z u c e n, ouvjetnik u Puli. Pože-
biti, kad bi se u uzim klijektima, zauzele me-
đupištom, naši mladinci, te popisali one, ko-
zole učlaniti. Kod toga se, ima točno zaprijezit
prezime i obilježiti novog člana, i utjerati s-
od K. 8. Te, te važnado dostaviti imena novih
člana, pojaviti na se i s. a. odnosno, dru-
žinskoj ponudi. Pošto su knjige već izdane, mora-
ko ih se kane učlaniti, da se predviđe da
svi ovog mjeseca, postojano početkom mjeseca svih
ostosta imenja članova. Za one, koji stanuili
rule, dostaće da posatim svotu od K. 8
naznačivši na položaču ispod svojeg imena;
Hrv. Maticu. Načinje se, da bismo budje-
mo naši odniziv pisch rodoplitba, koji će naći se
platiti samim sebi, crpći iz kojsih knjiga prosvi-
zobrazbi.

C. I. Cezar? Da li je to nečekao-židovski pjesnik, koji se smatra vrhunskom umjetnošću, potpisuje ne jednostavno koga oblik, smršni ihči, već svi više kršnjih imena, da je to ovaj vavun Julijak iz filma povijesti, Cezar, Julius Cesar? Nije smršni, nije ihči, ali bud, već je crn kao golonog, to vali, je slavejski propagandist. Za svaki doklako još su u filmu i u rečenici. Ali već kao takav opasau opštinske i privredne, ali i vojne, redit vojničkoj četu, dozvave i sumnjuju, i privremi redit vojničkoj četu. Naš narod se ne bi suočio, da se kraljevje Miroslav i Matija na svijet, da izbavi Jugoslaviju od godišnjih natresa i muka. Kraljevica Marka može si u neku ruku još pomisliti kap „Crna“ ili „Narodna obrana“ ili Boogradci, eak i Jugoslavskog odvora, ukopreni bivši Čestokrvni Srbi, stakova nema, baš muo go smisla, za „Gas Slovenske Hrvata, la Srba“ ili za „Hrvatski Državu“. Julius Cesar, nedjutim, nuao je dužnost po svojoj krunoj braći, morao bi pristupiti državama „Dante, Altehier“ ili „La libera Trieste“ ili stil kojem udruženju, ili upisati se, kao slobrođac, u svijet svih, a i ni na koji način u komiteje. Ali robe svete kažu Slovenci, a neki nam je tajni utisak, da je istina, i da je svakako stoji, Julius Julius Cesar, određan pristaša Jugoslavskog radika, toga dozvolio smrških svojih junakih filmu, koji će štati jugoslovensku ideju, u modernijem i najuspješnijem propagandističkom stvori, filmu, jugoslavenska redakcija, Hrvatske Listice, doznala za ovu akciju, sa sećanjem, negaća.

Specimen of *Paracardiacolax* from the mouth of the river Mekong, Thailand.

Samo da vam razem:
... Brent īmeleskog kralja.

- Brit engleskog kralja
- Krvni rodjak Clementent

Ustav Republike Argentine

— "Vodju dobro organizovati revoluciju
buntovne stranke sa sedištem u Škuebi, te pogli
milijunske armade, koja čeka na njegov nigr

uvrek u pripremi.
Sjajno je znato zašto je naši tečajnički ličnosti posebno
zainteresirani. Evo nešto drugog: "Uzorak voboru
našeg Svojih četvoračića došao rukom broj 111 krvne
listice štampane 30. ožujka. To je onaj redni broj u
svim našim listi kažnjava na posljednjem nekad, i to
tako službenatim načinom; svjedoči da mi uzimaju
našu zaštitu svenjyeleizdajnike, trgovce, romišli
i visoke ličnosti — to će biti voda za naši mlje-
ostnoštiti — i tako se sami u sebi neće da budešmo
koće ništovnešto. Iako mi, sklopit čemo sanjez,

Započeo pogledjanje još u nejutru, u 9:25 je
zabilježeno: Ali tumač jedan put k izgubljenom sve de visok
osjetniku poslije onoga poslednjeg. Ni jedan od
trojice nije našao, što je tražio. Ilično, ali
Kad smo naime prošli naše zahiteve, b
engleskog kralja "ironično" naredio dugoljasto
podjak francuskog ministra-predsednika progu
je troz "kutje", Černihov "sluge", na atigentihsk
sluhnik okrenuo je očima i ředja, pri odlasku le
sa vratima, "da se celi kuća potresla i prezirno
"Sa ciganimi" ne bi da se pogadjam". → Odak
nienadajući preokret? Oba su ubedljivo životu i

Mi smo naime najpre izrekli sumnju u istini njihovih legitimacija, a zatim smo se izrazili pravnima učiniti sve, što bude u našim rukama, iz ovе uveće: Visoke ličnosti moraju posetiti gina cenzora, uveriti ga o pravđnosti svojih za- provedivosti, svojih načrta, da nam onda i ušeni žurnalističkom poslovaniju ne smeta, aliud mi pišemo i tiskamo, kad stvari, ko

reklamu i za plikaz tog sijajnog filma i donjela "pi-
janje", "Caitis Julius Cæsar", a cenzura je usta-
nase velikog žarišnjeku, što je ipak sljajno dokaz za
sprečenu pokretnost naše najveće političke partije i budgovorila
i mi donosimo da haši taj budgovorju, C. p. "Cæsar" je
jugoslavenski propagator i voditeljnik. Mi smo
naravski bili u senzacijskom haliču vrijest Edmalićkoj javnosti
"Jugoslavenskom klubu" u kojem nam je brzojavno održan
govor, da je gospodina C. p. Cæsara, rimskog žu-
naka, latinskim, sličnim i zlatnim slovima upisan
u spomen knjigu proslavljenih deklaracija za svijet
banjsku rezervatu učenja i imao ga u svojim
ručnicima od Franjevačke skupštine Josipavek Živ,

— Pismo od Franje. Tu sam, i ja, još u vremenu
u sati kad sve cvera, probudiš sam se iz mogućeg
lopa va Bregen, proti sajče, i učekat sam sam
seg! Hrvatski list treba malo tvoriti čak uvečer! Već su
jva meseča da nisam bito u duhovni svih od mene.
To god onih triballactohi jači Bregen. Stari san, kuru
šavu, imali, ali mi se u sebi u treffu, upriči cloveka
pravilnega genili kako najvećeg zločinca. I mene
su genili. Ali povedal sam: Bog nih prosti ne znaju
ga delaju. A svijet malei ihku sam povedal pak,
kod su me nakon mjesec i po pušnici va Bregen:
Sinko, to je vojska i red pol nas. I dok bude tako,
dok tvoji budu gospodari va naše hrisće biti će va-
nek tako. Dok nam tuli budu delati kruh, dok tuli
budu rasepati naši mikli i gospodareli s našen
meson, vavrek će tako biti. Pritiće ti va hiši, zet će
na silu i va imje zakona tvoga oca, brata, al tebe,
povest će vas u lamenju, tuci će va i delat za
blidu hpteli. Zajedno pildejo va imje zakona, i grejo.
Zglo, sinko, ne zabi besed, ca ti govori clovek, ki
ima suru vlas: Živi poštano, al gledaj i pomori i
drugeju, delaj skupino s drugima, da morete jedan-
put biti sami svoji gospodari, a tuđincu, ki sada
s vaspom dobrom i s vašom kryjom gospodari, da mo-
rete pokazati vrata. — A to vreme ča nis pisal za
vaš foj, spremiš se doći tega. Zadnji put, ča se
spominjam, govoril sam za mri. Ali daleko je on, da-
leko. Ljudi su zaplepili, djuji, ma to ne ovi mali
ki pane, nego oni veli, ki imajo sega, oni veli bi
ljeti vojsku, dokle ne budemo mi mali ljudi za-
torej. Ali Bog ne spi. To ča delajo sad, to pri-
pravljuje za vojsku, te čakule, da vojska mora još
mogao mogo mjesec i let biti, to će biti sve od-
plaćeno. Kako god kad se velja gora svali i pokrije
i zagnje sve pod sebi, takoj će i vojska zagrijati
pop svibom je najveće, ki znači govoriti za vojsku
po nekoliko stotin kilometri daleko od fronte
i kaštel božji će ih prožreti, da im se ne će znati
ni zaime ni za pleme. To je vavrek bilo i vavrek
se je to tako, zgodilo, pak će i ov put, zač drugi
oji ne bi bila na svetu pravednosti bôžje. A na
njihovih grobem ukladi će svet, oslobojen slavit

svet, oslobođen slavenske i pozdravlja

1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000 1000

Dopis iz Istre.
Balotovic u Pazinu. Svi vi, koji živite u velikoj gladičnici, koju se nudaju umjetnički užitci svim formama dan na dan, koji ne poživate onoga duševnoga gladača čovjeka, koji je pribavljen godine godine uatek od kulturnog svijeta u malom mjestu, svi vi blazitai gradjani nložite nam zavidjeti, svi vi sretni da ste smio ga instalirati u Pazinu.

mođu! Uz ovaj uzitak, sto smo ga imali ovim danom u poslu
mođu da se svide gospodinu cenzoru, čita samo on
šam. Kao plaću za naše službe zahtevasmo: nekoliko
vagona novijskog papira, par sto kilograma brašta
nekoliko kilograma kave, šećera, barem $\frac{1}{2}$ kg riže
 $\frac{1}{2}$ kg duhana. Radi poznatog Czerninovog mra-
s. Ukrajinom, radi nekoliko kilograma brašna okrštio
nas Francuz „Czerninovim sjugama“, a Argentinac
„cigarama“. I razidj smo se natupro u neprijatelj-
stvu.

Društveni je početnik. Višok, elegantan, mladić, čovек, puno počestan, gotov kavalir koji će, bacajući ga na vrata van, doći k tebi natrag kroz prezor. Govorio je slijepo, radikalno. Ali ni njemu nije poslužila sreća. Tako je radikalno i očevidno, gdygajmo o organizaciji, o tom, kako bi on u malju pomogao oborcu češkog sveta, da ne osta drugo, nego mi savjetovati, negda se za Boga primiri. Ceo njegov razgovor vrtio se oko toga: Sto mislite vi, znate što vježbe informirajte me, savjetujte mi... Vidi se, běš početnik u svom poslu. Kad je otišao, neopravljena posla, upustisimo se za njim u poteru, cim smo se od priroge prenešenja spasili, ali on, ko da je slutio, da bi mogao zlo suršiti svoju započetu visoku kartu, da je petama yetra...

„U premda vobeća, da će se još vratiti, nucrē smo, da se više ne će vratiti...“

Ne mogu, a da ne završim izrekom, najčešćim
valjda u najposložnijeg žutog iste devetnaestog veka,
izagnača Čeha Karla Havličeka. Obecivajte mi što
vam drago, proganjajte me, i kakogod vam dragi
izdajicom ipak ne ču biti!

Prije ste čuli Kubanike, Kocijanče i Balokoviće, a nije ste ih čuli onako kao mi. Pohrili smo na kolodvor, kad je došlo. Dočekali smo ga i pratili u grad; još nismo čuli njegovih čarobnih zvukova, već prisutnost ovakvog umjetnika sama je učinila, da smo zaboravili za nekojko sati teške brige sadašnjih vremena. I došli smo na večer u koncertnu dvoranu sa sličnim osjećajem, s kojim ide dijete na Uskrs u crkvu. Sjima nama čitalo se s lica, da osjećamo svečanost momenta, kad ćemo zbilja slušati našega Paganinija. Do zadnjeg kutića bila je dvorana napunjena, čak na pozornici bijahu smještene stolice, tako da je Baloković svitao okružen vijencem pažinskih djevojaka. Počeo je koncertom Paganinija u D-duru. Paganinijova glazba je pisana samo za umjetnike Balokovićeve visine. Mnogo su godina želale njegove kompozicije netaknute, jer nije bilo svirača, koji bi bili kadri izvaditi ih. Ipak — i to oni je osobito imponiralo — Baloković nije polagao glavni akcent na bravuru, nego nam je u prvom redu prikazao čisto muzikalne osjećaje u mjetniku Paganinija. Sto je njemu svirala u najvećoj brzini skale u decimama, kadence u flentatima, dvo- i troprilinke u svima pozicijama? Njegova lijeva ruka čini to sa takvom nepogriješivom sigurnošću, tako čisto i samo po sebi razumljivo, da nehotice pazis još više na desnicu, koja je kadra činili najljepši krešendo mađo po mađu, dok lijeva upravo čini čuda u gipenošti i brzini. I to je ono veliko, ono nedostizjivo nešto kod našeg Balokovića. Jedva smo se usati disati kad je svršetkom Paganinijevog koncerta dodao užasno tešku i ipak prekrasnu kadenciju. Višor aplauza, koji je slijedio ovu kompoziciju i koji se je u istoj, ne većoj mjeri opetovaoiza svake točke, sjećao je na otvaranje ventila na parnom kotlu. — Neko sredstvo mora da imi općinstvo, da pokaže svoju ushićenost; ja barem sam radje pljeskao nego da si brišem suze pred svijetom.

Odvjerno nam je iz loga dva Dvoržakova „slavenska“ plesa. Zašto zove Dvoržak ove ples slavenskim? Meni se čini, da bi bilo nepravilno tražiti izričite melodije češkog naroda u Dvoržakovim kompozicijama. A ipak, čini češ 2, 3 taktu znadeš: To ne može biti njemački, niti od kojega god internacionaca. Ova posebna milina melodije izdaje slavensku dušu — a to je moguće samo osjećati, ne sumati, niti dokazivati. Teoretički dolaze sa svojim ritmom, momom, itd., a ipak nije to blistvo, nego je vanjski oblik. — Veoma fin komad, pun elegantnih bravura, a zajedno melodijozan bijaše E-garov „La capricieuse“. A gotovo jedan od najljepših komada koncerta, možda opet radi dvaju uporabljenih slavenskih pjesnika, bijaše „Holka modrovka“. Čini se, da ju Baloković zato tako rado svira, što je kompozicija njegova učitelja, slavnoga Ševčeka.

Slijedeću pjesmu odsvita gdje. Kuzmanićeva, koja je već i dosada na glasovitu sa ukusom i sigurnošću, koji su mogući samo u pravili velikih umjetnika, pratila Balokovića. Chopinov „Scherzo“: Čovjek vidi pred sobom elegantnu bračnu dvoranu, u kakvoj staroj palači poljskog plemenu. Dame i gospoda promeniraju u sjaju svjeća po parketima. Čuje se pritajan smijeh i šaptanje mladih parova. Briljantno je svirala gdje. Kuzmanićeva ovu skladbu i upravo dubokim slivačanjem klasične Chopinove glazbe. Gromoviti pljesak je i nju po više puta izazvao na pozornici, dok je konačno zasvirala još drugu kompoziciju, koju žalibozne nijesno poznavao.

I opet Zlatko: U metodiznoj Dvoržakovoj „Humoristički“ je brillirao više sa ljepotom zvuka, dok je u Bazzinijevom „plesu patučaka“ pianissimo njegovog brzog staccata slavio prave tritunte. Općinstvo bijaše sasma elektrizirano. Nije ga zvalo za badava. Došao je opet i opet, da se zahvali, napokon je zasvirao divnu Dugo-Auer-ovu Serenadu, zatim poznatu Schubertovu pčelu, — ovu tako nježno i brzo, da si zbilja imao utisak, da leti pčela oko mirisavog cvijeća, — a napokon prekrasnu Kreslerovu kompoziciju „Tambourin Chinois“. Tako je svršio ovaj muzikalni blagdan, a općinstvo još ne htjede da otidje. Moralo se je tek uvjeriti, da je Baloković već davno izšao iz kuće, dok je malo po malo ostavilo dvoranu, koja je bila ovaj put svetištem najplemenitije umjetnosti. Primjetio bih još jednu. Cesto čujemo, da bi trebalo kod sastavljenja programa našim koncertima obazirati se na ukus publike. Razumije se, da misle time beskultusnost i umjetničku nenaobrazućnost publike. Ovaj koncerat dokazao je ponovno, da mora umjetnik uzgajati. Ako je lijepo, što predaje publici, onda će naći uvijek mnogo zahvalnih slušatelja. Ne mogu drukčije, nego da zaključim sa molbom, neka g. Baloković čini prije dohrlji opet do Pazina. Kao ovaj put, bit će uvijek primljem otvorenim rukama.

Iza koncerta skupi se dio općinstva u društvenim prostorijama „Narodnog Domu“. Došao je takodjer g. Baloković sa gospodnjicom Kuzmanićevom. Proboravili smo tamo u njegovom društvu nekoliko ugodnih i veselih sati. Ovu je pričku upotrebljio gosp. Rodić, da je izručio nakon kratkog nagovora, u kojem je slavio g. Balokovića, imenovavši ga „jugoslavenskim slavuljem“, umjetniku veliki litorov vijenac, urešen sa bojama našeg trojedinog naroda. Gđi i Kuzmanićevu bi izručena krasna kita cvijeća.

Prošina. Već je više od mjesec dana prošlo, da se je naš narod nakon skoro trogodišnjeg skitanja

po svim stranama države vratio. Njemu je nejasno danas, a bit će mu valjda nejasno i na vijeće, zašto su ga svjetom tjerali. Cijeli stvar narod si predstavlja onako, kako u zbilji izgleda. A zbilja je ovo: Kad se je narod iz puljskog kotara morao na početku lipnja 1916. seiti, došao je taj poziv, ili bolje rečeno zapovijed, sasma nemadano. Oglasio se, treba odlaziti, došla komisija, koja je prema predratnim cijenama procijenila blago, volove, ovce, konje, magarce i vozove. I tu se naravno strogo pazio, da se procijeni čim jeftinije, jer, reklo se, država ne može toliko plaćati. Uzeše, oteše blago, a mi dobijmo povrte na toliko i toliko kruna. Jedna ovca bila je procijenjena na 16 K, krava 200—300 itd. Ostalo, što nije slavni erat, onda trenutačno trebao, morali smo da pustimo u kuću ili ponesemo sa sobom. Tako smo morali, perad poubijati ili poprodavati uz ludu nisku cijenu (1 kokoš jednu krunu). Zatim žita, sanine i ostalo što imadmo u kući, ostavismo tam. Svaki je mogao da ponese sa sobom ono, što mu je bilo najnužnije — par komada odijela, nešto rublja — jednu pokrivalu. Poljsko oruđje, plugove, brane i sve ostalo ostavismo. Ta to nije u onaj trenutak imalo nikakve vrijednosti, a pak tako bi bio onda to uopće i kupio. Kasnije sjetio se tek slavni erat, da za obnovljuvanje polja treba poljskog oruđja, za oranje treba plugova. I onda se jednostavno uzeo gdje se šta našlo. Došli su vojnici, naselili se po kućama, većinom Matžari, koji su ljudima ostali u dobroj pameti, ali niko nije vodio kontrolu, iko se naseljuje, gdje se naseljuje, koliko će znamo boraviti, i da li će platiti ili neće platiti najamnine. Kuće su se polagano ispraznile. Odišla su kućna, narodna nošnja, koreti i modrone, svega je nestajalo. Baš ta narodna nošnja, koja se kroz vijekove sakupljala u obitelji, koju je majka ostavljala kćeri, unuci itd., došla je došla novim nepozvanim gostovima. U kućama je onda, po narodni rečeno, bilo svega. A sad, kad se vraćaju, ubija im svijest ova četiri pola zida, kraj ne nalaze ništa od svega onog bogatstva, što su ostavili.

Osvanjuje je projekcija, zemlja zahitljiva radiljih ruku. A tako će taj ubogi čovjek raditi, kad za oranje nemu ni volova ni plugova, a gdje će to makupovati, i uz koje cijetne. Za ovaj, koju je morao dati za 16 K, lice li je sada kruški, treba da plati 100 do 150 K, i uz to tako da je nadje. Narod se nije valjda sedio za to, da svoje blago prodaja za 100 K (sto kruna), a onda da to isto svoje blago kupuje za 1000 K (tisuću kruna). Nije se sedio niti za to, da snada, kad se napokon vratio, igre zapušteni i zanemaren i životom zapovijeda i gospodari onaj, koji njega ne pozna, a ako ga i pozna, onda ga nenavidi, ali ipak ne može snašati, da mu se tako velike nepravde čine! — Istarski učitelj u očaju već pozvao zadnjim zdvojnim povikom narodne zastupnike, da dodaju, da uvide, što treba lužna Istra; ali odnajih pripominje, da zastupnici sigurno ne će doći, jer sada nijesu izbori, a putovanje je silno neutrođeno. I mi ih pozivamo Neka dodju ovajno, među nas, sada kada smo u nevolji, i neka nešto neneć. Jer u nevođi poznamo prave ljudi! A slavnom eratu poručujemo, namoliti su uveć dovoljno uzabud, neka nam čim prije vrati, što nam je nezo: volove, vozove, plugove, neka nam dade sjemenja i neka odredi komisiju, pa da vidi, kako smo kuće našli.

M. Ali zar se može mjeriti etiku naroda državom, a je ta država jedinim sredstvom za nadvladu, a država za ropstvo? A kako možemo vjerovati u stocu državne ideje, kad jedni te isti ljudi, koji nijeno ime bacaju kletvu velezdajstva na sve, k zahtijevaju s njima ravnopravnost, mogu mu i kaši da državi istodobno i prijete, ako ne će bezodvlačno protestirati njihovu nadvladu i njihovu osvajalačku načinu? Mnogo je riječi, koje u razgubiše svoju moralnu sadržinu, te postaše pukotrenjem drugih djela; a iskazi njemačkih zastupnika, kotara i društava, proglašen Heineov i njemački plemstvo pokazuju da tim riječima pripada i riječi velezdaja: jeste velezdaja naprsto, sve, što smeta i ne koristi, sim njihovih vlastitih čina i riječi.

Što će biti voma interessantno? Česká Straž donosi: Pred početkom bitke na zapadnoj fronti je „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ članak svog vojničkog stručnjaka, koji prosudi mogućnosti buduć dogadjaja, te veli, da „bezbroj divizije sakupljene na obim stranama na zapadnoj fronti ne će po vojnoj prilici ostati na dugo bez poslene, što će pak biti veoma interesantno. U samu predvečerje groznih stvari, uoči tragicne situacije nesrećnog milijuna ljudi, koji idu izravno u ždrijelo smrti, takav čovjek — bestija mirno zadovoljno tarerule, žminka od milijune očima, kada očekivanog Šahovskom partijom, koja će i senzacionalna, veseli se, kako će to biti veoma interesantno!“ Takova opaska, koja je nehotično izmakla, pušti silno svijetlo na mnogu okolne rata: Tko i što gleda na stotisue, na milijun ljudi, koji na svim poljima ostavljaju svoje vote, komade svoga tijela i zdravlje... itd. Tako završavaju „Česká Straž“.

Ustanak mrtvih. „Jutarnji list“ javlja ovaj slučaj, koji se desio u nekoj zagrebačkoj bolnici: O pol noći čuje jedan bolničar, da zvoni zvon mrtvica, te je već svakom mrtvaku u ruci Bolničar se je usudio iz straha, da udje u mrtvaku, nego pozvao još nekoliko ljudi. Zvono medjutim prestano zvonilo. Kad su konačno u mrtvaci, opazili su strašan prizor. Jedan su zamrli čovjek probudio se u noći i ustao tesko mukom savvog odra. Nesretnik je, kad je opazio gdje se našao, — pao upravo pred vratima mrtvaca i umro od straha.

Skoro u kino „Ideal-u“

Caius, Julius Caesar!

Poruke iz uredništva.

Ačanci: O prinosima sakupljenim za našu srednjoškolu nemamo dosada ni pojma. U poslednje dane ne primisimo ništa. Javite nam se češ Zdrav — A. C. Hodonin: Danas poslano je prepuno pismo. Pošaljite nam obećane stvari. Očekujem i koju riječ o slovačkoj umjetnosti izloži u Hodinu. — A. R. Pazin. Brzo ušut. Dobri bi nam došlo i nekoliko Raškinovih pjesama iz sličnog vremena. Vesello bi nas osobito nekoliko sličnih prigodom 30. travnja. Pozdrav ostalima!

Mali oglasnici

Štitite vino i gradić, voćnjake i slatkice bljeće od mlijetu itd. — Gradić je zareznik u ustojenju sa pojedinačnim kalifornijskim sortama ANTIPUNDIN. Radno potvrđeno, učlanjivo, bez očuvanja bljeće, vrlo štedljivo, u zemlju već više godina sa izrednim uspehom iskušano. — Luka: Ustar K 12 — (dozato 80 litara). Originalne posude po pol litara K 32 —. Razaslije povećem i novim unaprijed: JUNIOR, Zagreb 10. Petrinjska ulica 3. — Potonji prospect i uputu besplatno.

Rabljeno pokućstvo

kupuje i prodaje tvrtka

Filip Barbalid

Sisacka ulica.

Prvi naravni Wermuth može se dobiti, dok za traje, u skladistu vina L. K. ulica Diana br. 11.

Traže se ženske za razrađivanje novina svaki dan ujutro ranu dobu, zaslubu. Obraćati na upravu lista od 5—7 popodne.

Oglasujte u „Hrvatskom Listu“

Razglas natječaja. Vojnička potporna komisija Pula traži pomoc pisarničke sile uz dnevnicu od K 340 i zakon doplatke skupode.

Uvjeti: 1. navršenje 18. godine života;

2. poznavanje zemaljskih jezika u pismu govoru;

3. nepriskor politički i moralni život.

Ratni oštećenici i molitelji, koji poznaju stenografiju i daktilografiju imati će prednost.

Molbama, koje se imaju do svršetka travnja zadalo i prevesti u zapljenju niti će broj, u kojem smo spodnje kuće, jer su namjenske priljedbe.

Vojnička potporna komisija Pula

GJENA listu: U predstavu god. K 3000, za polugodište K 1500, tronjesceno K 900, u maloj daji 12 fil. pojedini OGLASI primaju upravi lista trg Čestica.

Bodine IV.

Božani

Grot Czernin znači zato, da su odbacile krinice. Kazala u svojim brojnim sastancima njemački dio Čestica prehranu njemačkih desaneksije. Uopće obzirnije i otvoreno dok je za druge i sa pogibeljima i tistim ne trebaju bojnikojoj ratnoj vojnjicom, nad svakom državljaničkom, nad svakom zemljama njemačkim, koji uzorno s njim i koji su spomenuti. Mi ne uzimamo taj ljube svoj narod, da bi ovu priliku Naši listovi ne dočarili učinkovito protiv državne odvjetničke dužnosti. Ali ipak gospodu na nepravilno, kad su sve egoističnim težnjama njemačkog naroda za ravnopravnost i izdajuštvu. Nasuprot sada svaki obzir dobrotu. Možda je dublje ukorenjen u našim narodnim pravilima i kavalirstvo. Na učinkovito uveleždajuštvu njihova, koja bi ikoga mogla mnogo manja, mnogo dežatorstvo, za potnikada širiti fantastične pokretima i tobobžnjom nadje izliku za izniranje provociramo tajnim ili pobuditi lakovje samo da upropastimo putu i za državu za jasno je naložen taj njemački narod za ravnopravnost i izdajuštvu. Nasuprot sada svaki obzir dobrotu. Možda je našim narodnim pravilima za nas već našim ljudima neopoznavajući možemo šutke da propatili u tom svjetu. Ijudi nastradalio i s Tomu treba učiniti na pojedine osobe, uz volju i sposobnost, da našem narodu sujakuju naši činovnici, bili ovi činovnici u dobrobit, kod nas samo na kvar i štetu. Mi smo uvjereni, da skrom Listu našlo je mnogo više lojalnosti, da se naš kulturni razmjenni propagari nastojanjem za prošlosti i zaostalog naroda, vima jedne države. Ne iz političkih razloga, što nam je ono neutrođeno, težnja zadalo i prevesti bio zapljenju niti će broj, u kojem smo spodnje kuće, jer su namjenske priljedbe.